

Dansk Havefrøavlerforening

Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 46 90 - froe@froevl.dk - www.havefrøavlerforening.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

24. marts 2021

Bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022 (plantedækkebekendtgørelsen)
j.nr. 20-120-000005

Dansk Havefrøavlerforening har med interesse læst udkast til den nye plantedækkebekendtgørelse og har følgende bemærkninger.

Overordnet bemærkning

Efterafgrøder som helhed er blevet administrativt komplekst og bør "nulstilles", således at det bliver overskueligt, og væsentlig mindre byrde- og omkostningstungt. I havefrøbranchen er mange nødsaget til at bytte arealer eller købe ekstra jord for at kunne få sædskifte til at gå op med krav ved frøafgrøderne. De fleste landmænd er også tvunget til at købe konsulenthjælp for at kunne overskue efterafgrøderegelsætten. Det kan ikke være meningen.

Særlige bemærkninger vedr. efterafgrøder og havefrø

Dansk Havefrøavlerforening er fortsat tilfredse med muligheden for jordbearbejdning forud for og efter dyrkning af havefrø. Det er en nødvendighed til sikring af fortsat dyrkning af havefrøafgrøder i Danmark. Mulighederne for anvendelse af plantebeskyttelse i disse afgrøder, der dyrkes på lavt antal ha i Danmark, er meget begrænset og afgrøderne er praktisk talt umulige at dyrke uden plantebeskyttelsesmidler.

Det er fremskridt, at der bliver tilføjet nye arter til efterafgrøderne. Dog er det bekymrende, at der fortsat næsten udelukkende er tale om arter, som ikke er ønskelige i forhold til havefrø. Eksempelvis kan morgenfrue og spildfrø heraf volde problemer. Hos de avlere vi har af morgenfrue til frø, vil der være risiko for, at der opstår problemer med krydsbestøvning.

Det er fortsat vigtigt for os at understrege, at i et sædskifte med havefrø er det problematisk at have efterafgrøder. De tilladte arter er vanskelige at bekæmpe som ukrudtsarter i selve havefrøene. De kræver ekstra brug af plantebeskyttelsesmidler samt meget stor indsats med mekanisk bekæmpelse. Alle korsblomstrede arter samt ræddike er til fare for havefrøafgrøderne i krydsbestøvningsøjemed. Dette gælder især i korsblomstrede arter, hvor mange havefrø i dag er hybrider og dermed er meget følsomme for krydsbestøvning. De korsblomstrede arter kan ligeledes bære sygdomme videre i sædskiftet, hvilket er en stor ulempe i havefrøafgrøderne, hvor adgangen til bekæmpelsesmidler er meget begrænset.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Den nye mulighed for efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, er en mulighed vi har efterspurgt længe, og som vi er tilfredse med, idet den giver god mulighed for at have efterafgrøde med samtidig sanerende effekt for sygdomme.

Dansk Havefrøavlerforening

Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V

Telefon 33 39 46 90 - froe@froevl.dk - www.havefrøavlerforening.dk

Prisen for den nye efterafgrødeblandning er for dog høj, når eftervirkningen er sat til 50 kg kvælstof, hvilket er urealistisk. Under faktiske forhold, vil det kvælstof, der skulle give eftervirkning, langt overvejende blive bundet i organisk materiale. Herefter frigives det langsomt over en lang periode. Dermed skabes et hul på op mod 30 kg kvælstof, der vil mangle i den efterfølgende afgrøde. Vores realistiske vurdering er, at man effektivt i første vækstsæson realistisk vil kunne udnytte 20-30 kg kvælstof. Dette forudsætter, at de kvælstoffikserende planter trives. Da andelen af kvælstoffikserende planter i frøblandinger ikke må være højere end 25 pct., vil det ikke være muligt at opnå større kvælstoffikserende effekt.

At såsæden til disse blandingsafgrøder skal købes i blandinger, er ikke hensigtsmæssigt. Det bliver meget dyrt at købe disse blandinger. Jordbrugerne bør kunne indkøbe frøene og selv fremstille blandinger.

Destruktionsdatoen er ligeledes et problem. På de svære jorde er det meget risikabelt at udskyde vinterpløjning/jordbehandling til 1. februar. Der er for stor risiko for, at jorden tørrer ud eller får dårlig struktur ved så sen behandling.

Overordnet set er vi dermed glade for muligheden, men vi forstår ikke, at prisen er blevet så høj, at den praktisk talt ikke kan benyttes mange steder. Vi anmoder derfor om, at Miljø- og Fødevareministeriet laver en ny vurdering af, om f.eks. destruktionsdato og krav om indkøbte frøblandinger er nødvendige, om blandingerne kan have større andel af kvælstoffikserende arter, og om at eftervirkningen tjekkes igen. Dertil ønsker vi svar fra ministeriet på, om kravet om ekstraomkostninger ved indkøb af frøblandinger er til for at lette kontrol eller af hensyn til miljøet?

Det er afgørende, at de efterafgrøder, det er muligt at etablere, også kan give anden værdi eller et afkast, der kan stå mål med omkostningerne til at etablere dem. Derfor er vi positive over for muligheden for at anvende efterafgrøder til biogas.

Rettidig vinterhvede bør indgå som alternativ til efterafgrøder. Her bør 2 ha kunne erstatte 1 ha med f.eks. gul sennep. Krav om tidlig såning af vinterhvede er en ulempe, da øget skadedyrstryk udløser behov for ekstra kemisk bekæmpelse.

Kvotereduktion af kvælstof

Reduktionen af kvælstof er skudt over mål. På lerjorde, som er den overvejende jordbund hvor der dyrkes havefrøafgrøder, f.eks. på Sydfyn, Syd- og Midtsjælland samt Lolland og Falster, har efterafgrøder væsentlig ringere effekt end antaget i bekendtgørelsen. På visse jordtyper er erfaringen, at eftervirkningen er negativ. Det bør genovervejes, om kvotereduktionen ikke kan tilrettes faktiske forhold for JB >5.

Et udgangspunkt for eftervirkningen fastsat med udgangspunkt i JB2-4 er ikke retvisende for store dele af landet.

Anvendelse af præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder

Dette er et meget velkomment tiltag.

Det er dog en løsning for de få, da det er investeringstungt at kunne gennemføre dette som landmand. Omregningsfaktoren på 11:1 gør, at det ikke er med til at fremme anvendelsen af præcisionslandbrug. Det er de færreste det er relevant rent økonomisk at investere i.

Dansk Havefrøavlforening

Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 46 90 - froe@froeavl.dk - www.havefrøavlforening.dk

Alternativer til opfyldelse af efterafgrødekravet

Græs til frø, der anvendes som mellemafgrøde, bør kunne slås i perioden efter høst. Dette er afgørende for ukrudtsbekæmpelse og for en ordentlig succes med omlægning.

MFO-kravet bør omfatte flerårige havefrøafgrøder

Flerårige havefrøafgrøder bør tælle som MFO-afgrøder. Ligeledes bør alle havefrø tages ud af efterafgrødegrundarealet. Disse afgrøder bidrager i meget stort omfang til diversitet og er af stor betydning for bl.a. bier, samtidig med at efterafgrøderne er særligt vanskelige at indpasse i sædskifterne med havefrøafgrøder. Problemet er ikke blevet mindre, efter at der er kommet målrettede efterafgrøder, som giver voldsomme udfordringer med at få sædskifte til at passe.

Mellemafgrøder – artsvalget skal tilpasses havefrøavl

Artsvalget til mellemafgrøder er meget mangelfuldt. Her ønskes der i høj grad flere arter. De nuværende arter er ikke anvendelige i havefrøavl. Samtidig er der stor risiko for krydsbestøvning i slægten Raphanus. Afgrøder til frø i denne slægt, f.eks. olieræddike og radise, risikerer krydsbestøvning op til 2.000 meter fra en sådan mellemafgrøde.

Braklagte arealer bør kunne anvendes

Braklagte arealer på ikke omdriftsarealer samt andre arealer uden tildeling af kvælstof bør kunne anvendes. Der er ikke noget, der taler imod dette. Det vil gavne biodiversiteten, at arealer der er taget ud / tages ud af omdriftsarealet, kan anvendes til efterafgrøde-alternativ (MFO).

Reduceret kvælstofkvote mangler faglige argumenter

Omregningsfaktorerne på hhv. 93 og 150 kg kvælstof virker meget høj. Vi savner evidens for, den er besluttet ud fra en faglig vurdering.

Bemærkninger til EØK

Vurderingen af de økonomiske konsekvenser er ikke behandlet i detaljer. Der fremgår ikke, hvilke omkostninger der vedrører kvotereduktion og mindre udbytte som følge heraf.

Omkostninger vedrørende administration forekommer undervurderet.

Omkostninger til dokumentationskrav er undervurderet. Anvendes præcisionslandbrug, vil omkostningerne til anvendelse af positionsbestemt gradueret gødskning nemt løbe op i 150.000 kr. pr. bedrift, altså 105.000.000 kr. alene for de 700 forventede deltagende bedrifter. Det skal understreges, at dette alene er i investeringsøjemed. En bedrift på under ca. 250 ha vil ikke økonomisk kunne forsvare at købe sådant udstyr til præcisionsjordbrug. Hvor indgår disse investeringsomkostninger?

Det er vigtigt at huske på, at alle ændringer og byrder medfører omkostninger for erhvervet. Hvis man etablerer og fjerner en hektar efterafgrøde (med udgangspunkt i 2020), inkl. byrder og kvotereduktioner heraf, vurderer vi at det nærmer sig en omkostning pr. ha på 3.000 kr. Samtidig umuliggør diverse eftergrøder og kvælstofkvotereduktioner bl.a. dyrkning af brødhvede af både vår- og vinterhvede, da kvælstofkvoterne ikke er tilstrækkelige. Dette medfører også væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervet i manglende indtægt. I øvrigt giver det også øget pres på klima, da der skal anvendes flere ha til at dyrke afgrøderne på, og samfundet mister dermed omsætning.

Dansk Havefrøavlerforening

Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V

Telefon 33 39 46 90 - froe@froevl.dk - www.havefrøavlerforening.dk

Adfærdsvirkninger – mere administration og manglende gennemsigtighed

Der bliver flere ting at skulle administrere. Dermed absolut ikke større gennemsigtighed i reglerne. Dette er et skridt i den forkerte retning. Der bliver forlangt yderligere dokumentation, dermed mere kontrol og mere administration. Vi opfordrer til at "genstarte" den samlede efterafgrøderegulering, i tæt samarbejde med erhvervet.

Afledte effekter skal medregnes

Der er i høj grad afledte effekter. Sædskifteændringer er påkrævet mange steder, særligt i frøavl. Der kræves investeringer for at kunne servicere dokumentationskrav. Alt dette er omkostninger, der giver afledte effekter i valget af afgrøder og rentabilitet af driften på de enkelte landbrug. Disse ting er der på ingen måde taget hensyn til i EØK.

Indberetning af efterafgrøder og opgørelse af efterafgrødekravet

Yderligere krav til administration vedr. indberetning har store konsekvenser for os som landmænd.

Alle indberetninger er en byrde, der betyder, at flere landmænd skal ansætte eller betale konsulenter for at sikre overholdelse af kravene, der følger med indberetningen.

Ønsker I yderligere forklaring til foreningens høringssvar, kan formanden Ulrik Lunde kontaktes på u@ujl.dk og 22 35 82 32 eller sekretariatet v. chefkonsulent Thomas Holst på thl@lf.dk eller 33 39 46 91.

Venlig hilsen

Ulrik Lunde

Formand

Dansk Havefrøavlerforening